

κ. Γιάννης
 Γνώμη. ✓
 28.7.99

1. Οργάνωση
2. Ορθολογικοποίηση - Ελεγχος
3. Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην περιφέρεια - Ουσιαστική ανάληψη ευθυνών από την Τοπική Κοινωνία
4. Δικτύωση
5. Εθελοντισμός

ΣΚΟΠΟΙ:

1. Η αναβάθμιση της Κοινωνικής Φροντίδας σε Εθνικό θεσμό.
2. Η καθολικότητα του θεσμού, μέσω της ανάπτυξης βασικών προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας που αναφέρονται στο σύνολο του πληθυσμού (οικογένεια, παιδιά, ηλικιωμένοι) και σε ειδικές ομάδες (άτομα με ειδικές ανάγκες, λοιπές ευπαθείς ομάδες όπως Μονογονεϊκές Οικογένειες, άστεγοι, οικονομικά αδύνατοι, τσιγγάνοι, πρόσφυγες).
3. Η μετεξέλιξη των υπαρχουσών δομών, η ορθολογικοποίηση των χρηματοδοτήσεων και της επιδοματικής πολιτικής, η ουσιαστική βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και η αποφυγή αποσπασματικών ενεργειών.
4. Η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στον α' και β' βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης, με ταυτόχρονη ανάληψη ουσιαστικών ευθυνών, ενισχύοντας και αναδεικνύοντας την αναπτυξιακή διάσταση της κοινωνικής φροντίδας.
5. Η σύνδεση, συνεργασία και κοινή υλοποίηση προγραμμάτων με το ΕΣΥ και κυρίως με την Πρωτοβάθμια Φροντίδα υγείας αστικού τύπου, που τώρα θεσμοθετείται. Η σύνδεση με τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις καθώς και με άλλους φορείς (π.χ. Εκκλησία, Ιδιωτικός Τομέας) καθώς και με μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.
6. Ο επιτελικός σχεδιασμός, ο συντονισμός των δράσεων, η δικτύωση.
7. Η ανάπτυξη του εθελοντισμού.

Οργάνωση και Λειτουργία Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας

A. Στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας (Πρόνοιας)

Συστήνονται δύο συντονιστικά όργανα με επιτελικό χαρακτήρα το πρώτο και γνωμοδοτικό το δεύτερο, τα οποία αναλαμβάνουν, αφού αξιολογήσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες, να προωθήσουν τη μετεξέλιξη, το σχεδιασμό και την παρακολούθηση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας καθώς και τον εθνικό διάλογο.

Εισάγονται αλλαγές στη διάρθρωση του Υπουργείου, με αναδιάρθρωση των αρμοδιοτήτων των Διευθύνσεων, για την καλύτερη οργάνωση, την παρακολούθηση και τον αποδοτικότερο έλεγχο.

B. Στην Περιφέρεια

Η Περιφερειακή Δνση Κοινωνικής Φροντίδας συντονίζει και εποπτεύει τους φορείς της Περιφέρειας. Ειδικότερα, αναλαμβάνει την παρακολούθηση, τον έλεγχο καθώς και την αξιολόγηση της εξέλιξης των μονάδων κοινωνικής φροντίδας, τη χρηματοδότησή τους, την καταγραφή αναγκών και την αποτελεσματική λειτουργία των δικτύων πρόνοιας. Η Δνση, με βάση τον εθνικό σχεδιασμό, υποβάλλει ετήσιο σχέδιο δράσης και έκθεση χρηματοδότησης στο Περιφερειακό Συμβούλιο.

Γ. Στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση

Ενισχύεται η Διεύθυνση Κοινωνικής Φροντίδας και ενεργοποιείται αποτελεσματικά ο θεσμός του κοινωνικού συμβούλου. Η Διεύθυνση εποπτεύει και παρακολουθεί όλα τα ιδρύματα και αξιολογεί τη σχέση κόστους - ωφέλειας.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο γνωμοδοτεί προς την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου για τη σκοπιμότητα ίδρυσης και λειτουργίας Ιδρυμάτων μη κερδοσκοπικού και κερδοσκοπικού χαρακτήρα καθώς και των Κοινωνικών δράσεων στο Νομό.

Δ. Στους Δήμους

Σε κάθε Δήμο υπάρχει προϊστάμενος Κοινωνικών Υπηρεσιών, ο οποίος είναι Κοινωνικός Λειτουργός. Οι Δήμοι μέσω της Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας εποπτεύουν και ρυθμίζουν τη λειτουργία των ΚΑΠΗ, των Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών, των Γηροκομείων και λοιπών φορέων της περιοχής τους. Εμπνέουν και στηρίζουν όλα τα δίκτυα άτυπης φροντίδας και αυτοβοήθειας.

Δίκτυα Κοινωνικής Φροντίδας

Όλες οι Δομές Κοινωνικής Φροντίδας κάθε Περιφέρειας συνδέονται και συντονίζονται από την Περιφερειακή Δνση Κοινωνικής Φροντίδας. Τα ιδρύματα και οι υπηρεσίες διαμορφώνονται σε ένα ενιαίο πλαίσιο παροχής φροντίδας, ανάλογα με τις αντίστοιχες πληθυσμιακές ομάδες. Έτσι διαμορφώνονται τα παρακάτω δίκτυα :

- Προστασίας Ηλικιωμένων
- Κοινωνικής υποστήριξης και κατάρτισης ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας
- Παιδικής προστασίας και Φροντίδας Οικογένειας
- Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων (Τσιγγάνοι, Πρόσφυγες)

Τα δίκτυα αυτά συνεργάζονται με άλλα δίκτυα εκτός πρόνοιας όπως:

- τα Νοσοκομεία και τα Κέντρα Υγείας
- τα Κέντρα Ψυχικής Υγείας
- οι Υπηρεσίες για Ναρκωτικά, AIDS
- Υπηρεσίες εκπαίδευσης

Μετεξέλιξη των υπαρχουσών Δομών Κοινωνικής Φροντίδας.

Ομαδοποίηση και λειτουργία δύο Οργανισμών παροχής κοινωνικής φροντίδας με θεμελιώδη μετασχηματισμό των δύο μεγάλων φορέων, το ΠΙΚΠΑ και τον Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας (ΕΟΠ). Στους Οργανισμούς αυτούς επιμερίζονται τα βασικά θεματικά πεδία, όπως η παιδική προστασία, η στήριξη της οικογένειας, η φροντίδα των ηλικιωμένων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς και η αντιμετώπιση έκτακτων κοινωνικών αναγκών.

Οι λοιπές Προνοιακές Μονάδες του ευρύτερου δημόσιου χώρου (π.χ. το Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων, το Ίδρυμα Βρεφονηπιακών Σταθμών Αθηνών, Λάρισας και Θεσσαλονίκης, το Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», το Κοινωνικό Κέντρο Οικογένειας & Νεότητας (ΚΚΟΝ) κλπ.), αναλόγως του αντικειμένου τους εντάσσονται στους δύο παραπάνω οργανισμούς. Παράλληλα, συγχωνεύονται ή καταργούνται μονάδες που επικαλύπτονται από άλλες ή υπολειπόμενες ή μεταφέρονται σε άλλους φορείς εκτός Πρόνοιας, εκεί που πραγματικά ανήκουν (π.χ. ιατρικές υπηρεσίες του ΠΙΚΠΑ στο ΕΣΥ) με απώτερο στόχο την αποκέντρωση των περιφερειακών δομών των δύο μεγάλων Οργανισμών και την πλέον αποτελεσματική διαχείριση.

Οι δομές Κοινωνικής Φροντίδας του ιδιωτικού μη κερδοσκοπικού τομέα υπάγονται σε διαδικασία αξιολόγησης από τις Περιφέρειες, προκειμένου να ενταχθούν συμπληρωματικά στο σχεδιασμό του Εθνικού Συστήματος, όταν αυτό κρίνεται σκόπιμο, με βάση τις ανάγκες του Χάρτη Κοινωνικής Φροντίδας.

Στη μετεξέλιξη των φορέων κρίνονται απαραίτητες οι υποχρεωτικές μετατάξεις μη εξειδικευμένου προσωπικού καθώς και η πρόσληψη εξειδικευμένου (Κοινωνικοί Λειτουργοί, Κοινωνιολόγοι, Ψυχολόγοι)

Χρηματοδότηση

Πρωθείται ο εξορθολογισμός της κρατικής χρηματοδότησης με την εισαγωγή σύγχρονων μεθόδων διοίκησης που θα αποβλέπουν στην εξοικονόμηση πόρων (π.χ αναπροσαρμογή των κριτηρίων και ομαδοποίηση των προνοιακών επιδομάτων) και την ταυτόχρονη ανάληψη οικονομικών ευθυνών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Εφαρμόζεται «κλειστός σφαιρικός προϋπολογισμός» σε κάθε περιφέρεια, όπου και μεταβιβάζονται οι αρμοδιότητες των αποφάσεων και επιλογών για τη χρηματοδότηση των προνοιακών ιδρυμάτων.

Αναπτύσσεται η εσωτερική αγορά υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας μέσω προγραμματικών συμβάσεων με τα ασφαλιστικά ταμεία και την τοπική αυτοδιοίκηση (ανάληψη οικονομικών και διοικητικών ευθυνών που συμβαδίζουν με την αποκέντρωση των εξουσιών).

✓ Θεσμοθετείται ειδικός πόρος Κοινωνικής Φροντίδας για τα Άτομα με ειδικές ανάγκες.

✓ Καταργούνται οι προσφάτως ψηφισθείσες διατάξεις περί φορολογίας των δωρεών, κληρονομιών καθώς και της ακίνητης περιουσίας των Ιδρυμάτων της Κοινωνικής Φροντίδας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Εθελοντισμός

Δεδομένου ότι στις επόμενες δεκαετίες το κόστος παροχής των υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας προβλέπεται να αυξηθεί υπέρμετρα, διευκολύνεται η δημιουργία εθελοντικών οργανώσεων με παράλληλη ενίσχυση των υπάρχουσών ώστε να συμμετέχει ενεργά ο κάθε πολίτης στην παροχή Κοιν. Φροντίδας. Οι εθελοντικές οργανώσεις επικουρούν τις προνοιακές δομές. Η οργάνωση των εθελοντών αναπτύσσεται σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Όλα τα προγράμματα εθελοντών περιέχουν το στοιχείο της εκπαίδευσης. Οι εθελοντές επιμορφώνονται στο συγκεκριμένο αντικείμενο της προσφοράς τους και κατοχυρώνουν την επιμόρφωσή τους με τίτλο. Η εκπαίδευση στοχεύει στην ανάπτυξη του κοινωνικού τομέα της παραγωγής με την καλλιέργεια δεξιοτήτων και δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης.

Θεσμοθετούνται και ενεργοποιούνται ηθικές αμοιβές και κίνητρα (κοινωνική αναγνώριση) που διευκολύνουν τη στρατολόγηση των εθελοντών. Καθιερώνεται η θεσμός του ημι-εθελοντισμού, με συμβολική αμοιβή. Οργανώνεται η παροχή των υπηρεσιών όσων κάνουν χρήση εναλλακτικής θητείας, των υπό θεραπεία τοξικομανών καθώς και ειδικών ομάδων κρατουμένων κλπ.